

Mashhad

راهنمای سفر به مشهد مقدس

راهنمای فارسی سفر به مشهد

ارمغان آفاق ایرانیان

السلام عليك يا علي بن موسى الرضا عليه السلام

معرفی مشهد

اعراب فتح شد. توس در زمان خلافت عثمان به طور کامل توسط اعراب فتح شد. در دوره اسلامی این منطقه بخشی از ولایت توس به مرکزیت شهر تابران بود که آبادی‌های سناباد و نوغان که بخشی از مشهد کنونی هستند را نیز در بر می‌گرفت. پس از حمله مغولان مردم شهر ویران شده توس به مشهد مهاجرت کردند و شهر گسترش پیدا کرد. مشهد در زمان حکومت نادرشاه افشار به عنوان پایتخت ایران برگزیده شد.

نام مشهد

مشهد به معنی محل شهادت است و به این معانی به واژه «مشاهد» جمع بسته می‌شود. واژگان «مشهد» و «مشاهد» در عرف و اصطلاح سده ۳ هـ. ق، بر قبور ائمه و اولیاء و رجال اطلاق می‌شده‌است، چنان که در آن زمان، مشهد مرغاب در فارس، و مشهد میهنه (آرامگاه ابوسعید ابوالخیر) و مشهد توس یا مشهد رضوی در خراسان، وجود داشته‌است. علی بن موسی الرضا علیه السلام پس از قتل به دست مأمون عباسی در سال ۲۰۲ هـ. ق، در آرامگاه هارونی سناباد به خاک سپرده شد. از آن پس «سناباد نوغان» به نام «مشهد الرضا» خوانده شد و به مرور زمان برپهنه آن، به ویژه در زمان شاه تهماسب صفوی افزوده گشته و مردم توس به مشهد کوچ داده شدند؛ و به مرور زمان نام مشهد بر این شهر ماندگار شد. گفتنی است که نام مشهد اولین بار توسط سلطان محمود غزنوی به این شهر داده شد.

مناطق شهری مشهد

منطقه ثامن: تقریباً شامل منطقه اطراف حرم می‌شود و دارای بافت قدیمی - مذهبی - سنتی است. بیشتر هتل‌ها، هتل آپارتمان‌ها و مهمان پذیرهای مشهد در این منطقه واقع شده‌اند و جو زائر پذیر دارد. منطقه احمد آباد: از جمله محله‌های قدیمی شهر مشهد است و جزو مناطق اعیان نشین این شهر به شمار می‌رود. منطقه قاسم آباد (شهرک غرب): جزو محله‌های تازه آباد شده مشهد است. قاسم آباد در شمال غربی مشهد واقع شده و از نظر شهرسازی، به روز تر از سایر نقاط شهر می‌باشد. محله‌های آن دارای پارک‌های متعددی است.

کلان‌شهری در شمال شرقی ایران و مرکز استان خراسان رضوی است. این شهر در زمان افشاریان، پایتخت ایران بود. براساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ این شهر با ۲,۴۱۰,۸۰۰ نفر جمعیت دومین شهر پرجمعیت ایران پس از تهران است. در دوره پهلوی، قرار بود این شهر به دو قسمت مذهبی - سنتی (مشهد رضوی) و توریستی - مدرن (مشهد پهلوی) تقسیم شود، که با انقلاب اسلامی انجام نپذیرفت. این شهر به واسطه وجود حرم علی بن موسی الرضا علیه السلام، هشتمین امام مذهب شیعه، سالانه پذیرای بیش از ۳۲ میلیون زائر از داخل و بیش از یک میلیون زائر از خارج از کشور است. مشهد تنها در فصل تابستان سال ۱۳۸۹ پذیرای بیش از ۱۳ میلیون مسافر بود. آمار نشان می‌دهد وجود آرامگاه علی بن موسی الرضا علیه السلام در مشهد موجب شده است که به طور میانگین هر ایرانی، هر سه سال یک بار به مشهد سفر کند. مساحت شهر مشهد در آخرین تغییرات بالغ بر ۲۸۸ کیلومتر مربع می‌باشد. این شهر دارای مناطق و محله‌های معروف و متعددی می‌باشد که می‌توان به احمد آباد - ملک آباد - وکیل آباد - قاسم آباد - منطقه ثامن - سجاد شهر - رضا شهر - الهیه - ویلا شهر - طبقه و شاندیز (که جزو مناطق بیلاقی مشهد می‌باشد) اشاره نمود. این شهر از نظر تعداد هتل‌ها و مهمان پذیرها رتبه اول کشور را دارا می‌باشد که بیشتر در اطراف حرم و منطقه ثامن قرار گرفته‌اند.

تاریخچه مشهد

حوضه رودخانه کشف‌رود که شهر مشهد در آن قرار دارد، به خاطر شرایط مناسب طبیعی، از پیش از اسلام به عنوان یکی از بخش‌های مورد توجه برای سکونت در خراسان به حساب می‌آمده است. این منطقه در آغاز مسکن اقوام آریائی بود. در نزدیکی شهر کنونی مشهد، شهری بنام توس وجود داشته است. در اسطوره‌های ایرانی بنای اصلی شهر توس را به جمشید و باز بنای آن را به توس، پهلوان و سپهسالار کیانی نسبت می‌دهند. از تاریخ این شهر در پیش از اسلام، به جز افسانه‌های چند، آگاهی چندانی در دست نیست. ولی با توجه به اسناد موجود، می‌توان گمان برد که این شهر در اواخر حکومت ساسانیان، یکی از مزداری‌های سر راه گرگان و نیشابور به مرو و بلخ، و از ولایت‌های مشهور در خراسان بزرگ بوده است. توس در زمان خلافت عثمان به طور کامل توسط

جغرافیای طبیعی و شرایط آب و هوایی

شهر مشهد مرکز استان خراسان رضوی با ۲۸۸ کیلومتر مربع مساحت، در شمال شرق ایران و در طول جغرافیایی ۵۹ درجه و ۱۵ دقیقه تا ۶۰ درجه و ۳۶ دقیقه و عرض جغرافیایی ۳۵ درجه و ۴۳ دقیقه تا ۳۷ درجه و ۸ دقیقه و در حوضه آبریز کشف رود، بین رشته کوه‌های بینالود و هزار مسجد واقع است. ارتفاع شهر از سطح دریا ۹۸۵ متر و فاصله آن از تهران ۹۶۶ کیلومتر است.

-زمین شناسی

دشت (جلگه) مشهد که جزو حوضه آبریز کشف رود بوده وسعتی بالغ بر ۱۶۵۰۰ کیلومتر مربع داشته که از این وسعت ۵۰۰۰ کیلومتر مربع آن را دشت و بقیه را ارتفاعات تشکیل می‌دهد. میزان نزولات جوی در ارتفاع و سطح دشت تفاوت زیادی دارد بطوریکه در ارتفاعات هزارمسجد ۸۰۰ میلی متر و در سطح دشت مشهد متوسط ۲۵۰ میلی متر گزارش شده است. از میان سازندهای موجود در این دشت سازند مزدوران (سازند دوران دوم) در رابطه با منابع آب زیرزمینی حائز اهمیت است. این سازند که از رسوبات سخت کربناته تشکیل شده به دلیل وجود فضاهای خالی کارستی قادر است سفره‌های آب زیرزمینی را بوجود آورد. از جمله منابع آب سطحی این دشت نیز می‌توان به خود رودخانه کشف رود اشاره کرد. این رودخانه در گذشته دارای آب زیادی بوده است ولی در حال حاضر به علت پایین افتادن سطح آب زیرزمینی و در نتیجه قطع شدن زهکش‌ها تنها در مواقع سیلابی شدید مقداری آب از سرشاخه‌های آن وارد می‌شوند.

-اقلیم

آب و هوای مشهد معتدل و متغیر است و وزش بادهای آن بیشتر در جهت جنوب شرقی به شمال غربی است. حداکثر درجه حرارت در تابستان‌ها ۴۳ درجه بالای صفر و کمترین آن در زمستان‌ها ۲۳ درجه زیر صفر است.

معماری و شهرسازی

شهر مشهد در گذشته دارای سه حصار بوده است و گسترش شهر در گذشته به سمت غرب (حرم علی بن موسی الرضا علیه السلام) بوده. ساخت اصلی شهر فعلی در ۲۵ سال اول قرن حاضر پایه ریزی شده است. خیابان، میدان و ساختمان‌های دولتی سه عامل هدایت توسعه شهر را به عهده داشته‌اند. شهر دارای دو مرکز اصلی است.

چهار سمت شهر از طریق چند خیابان اصلی به میدان مرکزی اتصال می‌یابد. توسعه شهر در دهه ۱۳۲۵ تا ۱۳۳۵ در جنوب غربی و غرب صورت گرفت. راه آهن و فرودگاه تأثیر زیادی بر چگونگی هدایت توسعه داشته‌اند. در دهه ۱۳۳۵ تا ۱۳۴۵، جاده جدید تهران باعث توسعه شهر به سمت جنوب گردید. از سال ۴۵ به بعد توسعه شهر منطبق با طرح جامع هدایت شده است. در سال ۱۳۵۵ محور اصلی جامعه سنتو، دانشگاه فردوسی و پارک ملت توسعه شهر را به سمت غرب تشدید نمودند. این شهر قرار بود به دو قسمت مذهبی - سنتی (مشهد شرقی یا رضوی) و توریستی - مدرن (مشهد غربی یا پهلوی) تقسیم شود، که با انقلاب اسلامی ناکام ماند. در دوره شهرداری شهردار پیمان این امر با پاره ای تغییرات انجام گردید و شهرستان طبقه-شانندیز به عنوان شهر توریستی مشهد معرفی گردید. ساختار کالبدی شهر به صورت قطاعی است. مراکز تجاری و خدماتی در اطراف حرم و قطاع غربی تمرکز یافته‌اند و واحدهای مسکونی در دو محور غرب و شرق قرار دارند.

اقتصاد

اقتصاد مشهد بیشتر بر روی زعفران، زرشک، نبات، آجیل و خشکبار و همچنین چرم صنعتی (به صورت زینتی) و صنعت فرش قرار دارد، و از سویی مشهد دومین قطب تولید خودرو در ایران است. به علاوه نباید از درآمدزایی ناشی از زائران حرم رضوی و توریست‌ها غافل شد. از دیگر محصولات مهم کشاورزی مشهد غلات، چغندر قند و محصولات جالیزی می‌باشند.

از صنایع موجود در مشهد می‌توان به صنایع غذایی، پوشاک، چرم، تولید مصالح ساختمانی، صنایع فلزی و صنایع دستی نیز اشاره کرد که از این میان حدود ۴۰ درصد صنایع مشهد متعلق به صنایع غذایی، صنایع فلزی و صنایع دستی است. صنایع غذایی، نساجی، شیمیایی و کانی غیرفلزی و صنایع قطعه سازی و فولاد -

کشاورزی از عمده‌ترین صنایع مشهد به شمار می‌آیند.

شهر مشهد به جهت موقعیت مذهبی، صنعتی و اقتصادی بعد از تهران دومین شهر بزرگ و پرجمعیت ایران محسوب می‌شود. مشهد را چون بر سر راه ابریشم (بین شرق و غرب و راه اودیه بین شمال و جنوب در آسیای میانه و اقیانوس هند واقع است، می‌توان پایتخت اقتصادی و مرکز مبادلات میان قاره‌ای آسیای میانه نامید. در جغرافیای جهانگردی، مکان‌های مذهبی به عنوان نیرومندترین قطب جذب مسافران شناخته شده‌است و در ایران شهر مشهد بزرگ‌ترین زیارتگاه محسوب می‌شود. همه ساله میلیون‌ها زائر از سراسر ایران و کشورهای اسلامی برای زیارت حرم علی بن موسی الرضا به این شهر می‌روند. آستان قدس رضوی از عظیم‌ترین و با شکوه‌ترین اماکن مذهبی ایران و جهان به شمار می‌رود که در آن دین و هنر اسلامی به هم پیوند خورده‌است. در این محل، چه بسا که هنرمندان، عمرشان را برای ساختن مناره یا ایجاد محرابی به پایان رسانده باشند. مشهد دومین قطب تولید خودرو در ایران است.

مشهد یکی از قطب‌های اصلی تولید چرم در ایران بشمار می‌آید و کارخانه‌هایی نظیر چرم مشهد در این شهر قرار دارند. همچنین در سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری در بخش پروژه‌های کلان اداری-تجاری رونق یافته‌است. مشهد با دارا بودن بیشترین هتل‌ها در سطح کشور قطب مهم توسعه گردشگری ایران محسوب می‌شود و برگزاری نمایشگاه‌های گردشگری موجب افزایش آشنایی مردم و بازدیدکنندگان با قابلیت‌های استان خراسان رضوی و از جمله مشهد در این بخش می‌شود.

حمل و نقل

- جابجایی‌های درون شهری

حمل و نقل در شهر مشهد بر عهده سازمان تاکسیرانی، شرکت واحد اتوبوسرانی و شرکت‌های خصوصی، تاکسی تلفنی‌ها و مینی‌بوس‌ها و خطوط مترو است.

- قطار شهری مشهد

قطار شهری مشهد در روز ۲ اسفند ۱۳۸۹ به بهره‌برداری رسید. بر این اساس مشهد بعد از تهران دومین شهر در ایران است که از شبکه حمل و نقل ریلی درون شهری برخوردار می‌شود. خط یک قطار شهری مشهد شرق و غرب شهر را در کمتر از ۵۰ دقیقه به هم متصل می‌کند. لازم به ذکر است که روزانه حدود ۱۰۰ هزار نفر از طریق قطار شهری مشهد جابجا می‌شوند. در ابتدای راه اندازی خط یک، مدت زمان سوار نمودن مسافر هر 35 دقیقه بود که این زمان در حال حاضر به تقریباً 8 دقیقه کاهش پیدا کرده است.

بر اساس پیش بینی‌ها، شهر مشهد نیازمند ۴ خط قطار شهری است.

مسیر شماره ۱ LRT به طول ۲۵ کیلومتر از فرودگاه شهید هاشمی نژاد تا منطقه وکیل آباد

مسیر شماره ۲ مترو به طول ۱۴ کیلومتر از انتهای طبرسی شمالی تا میدان فضل بن شاذان

مسیر شماره ۳ مترو به طول حدود ۲۴ کیلومتر از شهرک ابوذر تا قاسم آباد

مسیر شماره ۴ مترو به طول ۱۴ کیلومتر از شهرک شهید رجایی به خواجه ربیع

در طرح قطار شهری مشهد، توسعه خطوط قطار شهری به شهرهای جدیدی چون گلپه‌ار و بینالود نیز پیش بینی و تصویب شده‌است.

- بزرگراه‌ها

در کلانشهر مشهد به طور دقیق ۷۵ کیلومتر بزرگراه داخل شهری وجود دارد که با وجود توسعه آن‌ها ولی طرح اصلی و پایه اکثریت آنها به قبل از انقلاب اسلامی بر می‌گردد.

از جمله آنها بزرگراه صدمتری است که با طول ۲۱ کیلومتر در گذشته به عنوان کمربندی احداث شد و امروزه بزرگراه صدمتری سابق که به دلیل ساخت و ساز، بزرگراه شهری محسوب می‌شود شامل سه بزرگراه قائم، فجر و بسیج می‌گردد. برخی بزرگراه‌های مشهد عبارتند از: بزرگراه میثاق، بزرگراه شهید کلانتری، بزرگراه امام علی، بزرگراه نمایشگاه، بزرگراه وکیل آباد، بزرگراه خاتم، آزادی، بزرگراه قائم، بزرگراه بسیج، بزرگراه همت (فجر).

- فرودگاه

شهر مشهد دارای فرودگاهی بین‌المللی با نام «فرودگاه بین‌المللی شهید هاشمی نژاد» است؛ این فرودگاه دارای مسیرهای پروازی داخلی و خارجی متعددی است.

این فرودگاه در سال ۱۳۳۰ در محل زائرسرای فعلی احداث شد. پیش از آن در محل میدان پانزده خرداد باندی خاکی جهت فرود هواپیماهای کوچک نظامی وجود داشت که محل استقرار قیضه‌های ضد هوایی بود.

در سال ۱۳۴۶ باند جدید فرودگاه مشهد از نوع بتن و پایگاه پدافند نیروی هوایی مورد بهره برداری قرار گرفت که روزانه یک پرواز از نوع DC۳ در مسیر تهران-مشهد و پروازهای آموزشی و ایرتاکسی علاوه بر پروازهای نظامی از آن استفاده می‌کردند. با افزایش پروازها و ورود هواپیماهای DC۸ و متعاقباً بوئینگ ۷۲۷، ۷۳۷، ۷۰۷ و ایرباس در سال ۱۳۵۷ پارکینگ و ترمینال جدید برج مراقبت پرواز و ساختمان‌های جانبی فرودگاه جدید مورد بهره برداری قرار گرفت. پس از پایان جنگ ایران و عراق، فرودگاه مشهد به فرودگاه شهید هاشمی نژاد تغییر نام داد.

آداب و رسوم سنتی و محلی مشهد

«مشهد» عصاره ادب و آداب و رسوم ایران زمین است، فرهنگ و آداب و رسوم و عقاید و سنن هر مردمی نشان از عواطف و خلیقات و - در معنایی کامل - هویت انسانی آن مردم است. مشهد الرضا علیه السلام، شهری که به واسطه عشق به پیشوای هشتم شیعیان شکل گرفت، مهد ادب و آداب ایران زمین بوده و هست. آداب و رسوم مشهد و شهرهای اطراف آن به محبت مهاجر پذیری فراوان شهر مشهد - بخصوص از شهرهای مجاور - بسیار نزدیک و گاه یکسان است که بارانخواهی و کشتی با «چوخه» از این دست است.

از قدیم، خراسان منطقه‌ای کم آب و خشک بوده است؛ به طوری که مراسم طلب باران در بسیاری از شهرهای خراسان از جمله مشهد مرسوم بوده و آداب مشترکی داشته است. بدین گونه که زنان و دختران - با استفاده از دو تکه چوب و مقداری پارچه - عروسکی درست می‌کردند و آن را در سطح محله یا روستا می‌گرداندند؛ و با خواندن اشعار و تصنیف‌هایی در جمعیت، باران درخواست می‌کردند که در آن معمولاً به خداوند و حضرت محمد صلی الله علیه و آله قسم یاد می‌شد و از مردم محله و روستا می‌خواستند برای پخت آشی به همین منظور طبخ کمک کنند. مردم هر کدام در هنگامی که به گرداننده این عروسک برای طبخ آش و حبوبات و ... می‌رساندند، مقداری آب نیز روی عروسک می‌پاشیدند و دعاها و اشعاری را زیر لب زمزمه می‌کردند، از جمله: «الله بده تو باران، به حرمت مزاران، گندم به زیر خاکه، از تشنگی می‌ناله» و ... در بیشتر این مراسم طلب باران، نماز باران را به صورت جماعت بر بالای کوه یا تپه ای می‌خواندند و مردم معتقد بودند که بعد از خواندن نماز و مراسم طلب باران حتماً باران خواهد بارید.

خاستگاه شاهنامه «شت توس» است که نبردهای تن بتن و حماسی فراوانی در آن به تصویر کشیده شده است. کشتی باچوخه کشتی فراگیری در سطح ایران است. اگرچه این کشتی از قدیم در سراسر کشور با تفاوت‌های اندکی مرسوم بوده، در خراسان و شهرهایی چون مشهد و «نیشابور» و «سبزوار» - به سبب تعصبات خاص در خصوص فرهنگ پهلوان و پهلوان پروری و همان روحیه قدیمی و کهنی که مردم این سرزمین داشته و در شاهنامه انعکاس آن نمایانگر است، بیشتر نمود و ظهور داشته و دارد. نام این کشتی از نام لباس خاصی گرفته شده است که کشتی‌گیران آن بر تن می‌کنند. چوخه لباسی پشمی است که گاه در نبردها نیز از آن استفاده می‌شد. آیین جوانمردی و پهلوانی از آیین‌های کهن مردم خراسان در شهر توس و مشهد فعلی است. پهلوان از مردم بسیار آبرومند شهر بود و معمولاً در مراسمی چون عروسی و ... به سبب حفظ آمادگی جسمانی خود و سرگرمی و رشد مهارت‌ها - مسابقاتی را در قالب کشتی با چوخه برگزار می‌کردند.

پهلوانان کشتی باچوخه معمولاً با افرادی که نسب آنها به ائمه می‌رسید (سیدها) کشتی نمی‌گرفتند و معتقد بودند که حرمت این افراد را باید حفظ کرد، به گونه‌ای که به خود اجازه نمی‌دادند پشت سید را به خاک برسانند. از گذشته مرسوم بوده است که به افراد برتر این مسابقات کله قند هدیه می‌دادند. به همین سبب، امروزه در کنار جوایز دیگری که اهدا می‌شود، اما هنوز همان عنوان «قندپر» برای جوایز مانده است.

مشهد همواره مواجه با سیل مشتاقان زیارت از پیشوای هشتم شیعیان بوده و هست، ولی در گذشته به سبب کمبود امکانات و سفرهای سخت و دشوار و توسعه نیافتگی شهر، مرسوم بوده است که مشهدی‌ها به استقبال کاروانیان می‌رفتند و به احکام و احسان تیمار مسافران و زوار می‌پرداختند و پس از آن نیز در منازل خود پذیرای آنان می‌شدند.

حتی قصبه‌ها و روستاهای اطراف مشهد حضور زوار و کاروانیان را متبرک و میمون می‌دانستند و از میوه‌ها و محصولات زراعی و باغی خود به کاروانیان هدیه می‌کردند.

مراسم عزاداری و سینه زنی و نوحه خوانی در همه جای ایران مرسوم است و در مشهد نیز این مراسم با آداب مشابه و گاهی خاص برگزار می‌شود.

«شله قلمکار» آش مخصوصی است که با حبوبات و گوشت طبخ می‌شود و یکی از طعم‌های بسیار ماندگاری است که چشیدنش نام مشهد را به ذهن متبادر می‌سازد.

مراسم عزاداری سالار شهیدان اباعبدالله الحسین علیه السلام در ابتدای محرم ابتدا در سیاه زنی در کوچه و بازار ابتدای این کار است. معمولاً در برخی از حسینیه و تکایا رسم بر این است که در دهه اول محرم و دهه آخر صفر، سه نوبت مجلس روضه خوانی برگزار می‌شود. صبح‌ها بعد از نماز صبح، عصرها تا نزدیک غروب و شب‌ها بعد از نماز مغرب و عشا. قبل از شروع سخن‌رانی، نخست ذکر مصیبت اجرا گردیده، سپس یک یا دو نفر از وعظ‌ها که ممکن است از دیگر شهرها و مشهد دعوت شده باشند، به مناسبت، روضه می‌و پس از آن با گستردن سفره، مدعوین اطعام می‌شوند.

رسم است که در سوگ عزیزان، لباس سیاه می‌پوشند. در ایام محرم نیز عزاداران در عزای سیدالشهدا علیه السلام، هم خود لباس سیاه می‌پوشند، هم مساجد و تکایا و سر در ساختمان‌ها را سیاه‌پوش می‌کنند. در سوم محرم هر سال مراسم باشکوه و عظمتی برای زنده نگه داشتن یاد شهادت طفل شیرخوار امام حسین علیه السلام در حرم مطهر رضوی با حضور بانوانی که کودک خردسال دارند بر پا می‌شود.

مراسم خطبه‌خوانی در صحن انقلاب (عتیق) حرم مطهر ثامن الحجج علیه السلام هر سال دو بار برگزار می‌شود؛ یک بار شب شهادت سالار شهیدان؛ و یک بار هم در شب شهادت ثامن الائمه امام علی بن موسی الرضا علیه السلام. همچنین مراسم شام غریبان در شب بعد از ایالی مذکور، برای عرض تسلیت به ولی نعمت‌ان ابوالحسن رضا علیه السلام. در این مراسم کلیه خدمه و حفاظ آستان قدس رضوی، جمع می‌شوند و شمع به دست می‌گیرند و مراسم خاصی در صحن انقلاب با حضور مردم و دسته‌های عزاداری برگزار می‌کنند. خدام شمع به دست در ابتدا دور تا دور صحن انقلاب می‌ایستند؛ و در این مراسم شخصیت‌های مختلف علمی و مملکتی حضور دارند. در ابتدای مراسم، عده‌ای از دربانان حرم رضوی با تشکیل دو صف و با در دست داشتن چراغ لاله‌هایی که داخل آن شمع روشن کرده‌اند، دور تا دور صحن انقلاب را می‌چرخند، مداحان هم ایام حزن و سوگ را به پیشگاه حضرت رضا علیه السلام تسلیت می‌گویند و با قرائت قسمتی از زیارت عاشورا مشغول عزاداری می‌شوند. در ظهر عاشورا در میدانگاهی شبیه به صحنه کربلا با نخل، شتر، اسب و نیز رزم نوازی کربلایی نیز داستان عاشورا را نقل می‌کنند و رشادت‌های شهدای کربلا و سرگذشت خانواده باران امام حسین علیه السلام به نمایش عموم گذاشته می‌شود و مقتل خوانی انجام می‌شود. هیئت‌های مذهبی در شب شام غریبان به صورت دسته‌ای در خیابان‌ها حرکت می‌کنند و با ذکر شام غریبان یاد اسیران بازمانده از شهادی کربلا و نیز حضرت زینب را زنده نگاه می‌دارند.

مراسم شام غریبان خادمان در حرم مطهر رضوی، مانند خطبه دو بار در سال اجرا می‌شود، یکی شب شهادت حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام، یک بار هم در شب شهادت حضرت امام رضا علیه السلام که در این دو شب حزن و اندوه، کلیه خدمه آستان قدس رضوی اعم از خادم، کفش دار، دربان، نگهبان، حفاظ و فرائش، در محل اداره مرکزی آستان قدس (چهارراه شهدا) حضور به هم رسانیده و مشغول سوگواری می‌شوند. در این جا هم چراغی روشن نیست و محوطه غیر از نور چند شمع کاملاً تاریک و غم‌انگیز است و به محض پخش آوای ملکوتی اذان، نماز جماعت پرعصابتی برپا می‌گردد، سپس خدمه با در دست داشتن شمع روشن و نظمی خاص به صورت دسته برای عزاداری و سوگواری و عرض تسلیت به محضر ولی نعمتشان، به سمت حرم مطهر به راه می‌افتند. مردم و زائرین ماتم‌زده از ساعتی قبل، مشتاقانه در دو طرف خیابان برای دیدن هیئت نوکران آقا امام رضا علیه السلام اجتماع نموده، با آنان همدردی و برای سلامتی خادمین حضرت رضا علیه السلام صلوات می‌فرستند.

از گذشته‌های دور، مردم مشهد میزبان دسته‌های عزاداری در منازل خود بودند. دسته‌های عزاداری مخصوصاً از شهرهای اطراف به مدت دو روز و بیشتر در منازل شخصی مشهدی‌ها ساکن می‌شدند و صاحب‌خانه خود را موظف به خدمت گذاری به آنان می‌دانست. برپایی ایستگاه‌های صلواتی در مسیر دسته‌های عزاداری، پهن کردن سفره‌های نذری و پذیرایی با غذاهایی همچون شله، حلیم و ...، انجام خدمت به هیات‌های عزاداری در طول مسیر دسته‌ها همچون توزیع آب، کمک به ایستگاه‌های صلواتی، و ... از جمله این امور هست که هنوز هم رواج دارد.

اهمیت و زیندگی شهر مشهد ارتباط مهم و مستقیمی با حرم مطهر رضوی دارد. با توجه به این نکته که این بنای معنوی و والا جزء پرازشترین بناهای شهر مشهد می باشد، شایسته ترین و با عظمت ترین هنرهای اسلامی را در این مجموعه زیارتی می توان دید. حرم رضوی مشهد با شکوه خود که صاحب مجموعه ی تاریخی و هنرمندانه می باشد از مجموعه ی شامل صحن ها، ایوان ها، رواق ها، موزه غنی و کتابخانه مرکزی شهر قدس می باشد. که برای مسلمانان جزء مهم ترین مکان ها می باشد. حرم رضوی مشهد از 4 ایوان بلند با نام های عباسی، طلا، شرقی (نقارخانه) و ایوان غربی تشکیل شده است و شامل 5 صحن انقلاب، آزادی، امام خمینی، جمهوری اسلامی، قدس می باشد. حرم رضوی مشهد از بیست و چهار رواق تشکیل شده که از بین آنها می توانیم به رواق های دارالحفاظ، دارالسعادة، دارالسورور، دارالذکر، دارالعزه و... اشاره کنیم.

حرم رضوی مشهد با هنرهای معماری، کاشی کاری، آینه کاری، مقرنس و گچبری دوره های مختلف اسلامی ساخته شده که جزء بهترین و بزرگترین بناهای اسلامی در جهان اسلام محسوب می شود. از دیگر زیبایی های حرم رضوی مشهد می توان به مقرنس های آن که با آینه زمین شده و 3 محراب که در قرن 7 ه. ق ساخته شده و ضریح طلا که با آیات قرآن و اشعار فارسی تزیین شده است اشاره کرد. آیات قرآن کریم و حدیث ها جلوه ی زیبا و ممتازی به حرم رضوی مشهد داده است. این آیات و احادیث بر روی کاشی های واقعه شده که در زمان سلجوقیان بر حرم رضوی مشهد نصب شده است.

ضریح در کتب لغت اینگونه تعریف شده است: «خانه چوبین و مشبک یا از مس و نقره که بر سر قبر امامی یا امامزاده ای سازند». اما در نگاه زائران و شیفتگان، ضریح رمزی از دلدادگی، عشق و آشنایی است.

ضریح افسونگر نگاه ها، رمز آشنایی ها، محرم رازها، برق چشم ها، تکیه گاه دست ها و سرزمین اشکهاست. ضریح چشم انداز نگاه های مشتاق است که دل های آگاه، از پنجره های آن، افق دور دست آشنایی و صمیمیت را می نگرند. از زمان صفویه تا کنون تعداد پنج ضریح بر مرقد منور امام رضا علیه السلام جای گرفته است که به توصیف دو ضریح اول میپردازیم.

ضریح اول

اولین ضریح، ضریحی چوبی با تسمه های فلزی، پوشش طلا و نقره بوده است که در اواسط قرن دهم یعنی در دوران شاه طهماسب صفوی به سال 957 ه. ق ساخته و بر روی صندوقچه چوبی نصب شده است.

در کتیبه دور این ضریح سوره «هل انی» به خط ثلث شیوا مکتوب بوده و در کتیبه طلایی سردر ضریح نصب و مکتوبی به شرح ذیل نوشته بوده است. «به توفیق الهی و تأیید ائمه معصومین صلوات الله علیهم اجمعین، طهماسب بن اسماعیل از صفوی این محجر طلا در این موضع عرش اعتلا موفق و مؤید گردید.» در سال 998 عبدالؤمن خان ازبک، پس از قتل عام مردم، ما یملک و اموال آنان را به یغما می برد، در این غارت بخشی از اموال آستان مقدس همچون قندیل های طلا، کتب و قرآن های نفیس خطی از جمله قطعه ای الماس به درشتی یک تخم مرغ و میل طلایی که به فرمان شاه طهماسب بر فراز ضریح مطهر نصب بوده است، همراه تعدادی از فرش های آستان مقدس به تاراج، و به هرات و بخارا برده می شود. در سال 1311 که صندوق طلای مرقد منور عوض می شود، به دلیل فرسودگی پایه ها، ضریح مذکور برچیده شده، طلا و نقره و جواهرات آن از چوب ها جدا و به خزانه مقدس منتقل می شود.

ضریح دوم

ضریح مرصع فولادی، معروف به ضریح نگین نشان است، که در سال 1160 ه. ق به آستانه مقدس تقدیم و نصب شده است. بر اساس شواهد تاریخی، واقف ضریح، شاهرخ فرزند رضا قلی میرزا فرزند نادرشاه افشار و نوه شاه سلطان حسین صفوی است. ضریح نگین نشان که اکنون در زیر ضریح کنونی جای دارد از فولاد ساخته شده و دارای قبه های مزین به یاقوت و زمرد است؛ بر هر یک از قبه های مربع مشبک آن که تقریباً به دو هزار قبه می رسد روی صفحه طلای ضخیمی چهار قطعه یاقوت و یک زمرد نصب شده است.

در زمان تولیت میرزا سعید خان برای مصون ماندن ندورات و جواهرات داخل ضریح مطهر شبکه و پوشش مطلایی روی ضریح منور قرار می گیرد.

مراکز خرید مشهد

- بازار رضا

فیروزه و عقیق، تسیح شاه مقصود، زرشک و زعفران اعلا و نقل و نبات های ریسه شده ای که پوششان با ادویه هفت رنگ آمیخته و هوای بازار را پر کرده است. اینجا مشهد است. جایی که هر جا قدم بزنید، زیر سایه امام رضا (ع) نفس می کشید. از لذت زیارت و سحرهای به یاد ماندنی حرم که بگذریم، کمی دورتر از گنبد طلایی امام رضا ولوله زائرانی برپاست که در راه بازگشت سری به قدیمی ترین راسته مشهد زده اند. بازار سنتی امام رضا (ع) که شاید همیشه آن را شبیه یک بازار معمولی دیده باشید اما تاریخ پشت آن، بازار را به نبض زنده شهر تبدیل می کند.

بازار رضا در ضلع شرقی خیابان امام رضا (ع) حد فاصل میدان بیت المقدس و 17 شهریور قرار دارد. بازاری که حتی اگر پاساژهای جدید و امروزی هم از گوشه و کنار شهر سربرآوند، باز هم توریست پذیرترین بخش تجاری شهر است که خیلی از زائران برای خرید سوغاتی هایشان راهی آن می شوند.

بازار امروزی مشهد، در سال 1354 ساخته شد. یعنی همان زمانی که بخش هایی از اطراف حرم مطهر در اثر آتش سوزی تخریب شد و بخشی از بازار بزرگ و قدیمی شهر از بین رفت. بعد از آن کسبه بازار به خصوص فرش فروش ها به صرافت ساخت یک بازار دیگر برای جایگزین کردن کسبه افتادند. آنها تمام تلاش خود را کردند تا طرح و نقشه ای اسلامی را در معماری این بنا به کار بگیرند. حالا امروز به جای بازار سنتی واقعی مشهد، بازار دو طبقه ای را می بینید که ابتدای آن از فلکه بیت المقدس آغاز می شود و به میدان 17 شهریور می رسد.

سابقه بازار قدیمی مشهد به دوره تیموریان می رسد. این بازار به داخل حرم وصل می شد و حتی مسجد جامع گوهرشاد هم که در همین دوره ساخته شده بود، برای رونق بیشتر به بازار شد و مردم از حرم و مسجد که خارج می شدند مستقیم در بازار بودند! در دوره صفویه این بازار گسترش پیدا کرد و بعضی از غرفه های آن تا چند سال قبل و پیش از آن احداث زیرگذر امروزی حرم همچنان فعال بود. در همان زمان ها، بازاری به نام زنجیر ساخته شد تا خارجی ها و غیرمسلمان ها در آن گشت و گذار کنند و به حرم وارد نشوند. این بازار به وسیله زنجیرهایی از محوطه حرم جدا می شد ولی در جریان تخریب هایی که صورت گرفت، آن هم به طور کامل از بین رفت.

بخشی از بازار که در سمت چپ خیابان خسروی نو قرار دارد به بازار سرشور معروف است و امروز هم همچنان به همین نام مانده است. می گویند علت این نامگذاری آن است که در این محدوده کاروانسراها و حمام هایی بوده که زوار بعد از آنکه وارد مشهد می شدند در آنها حمام می گرفتند. بازار سرشور روباز است و در آن همه چیز از کیف و کفش و پوشاک، پارچه، مواد غذایی، لیف و حوله و لنگ و مانند آن عرضه می شود. این روزها اگر گذارتان به این محدوده بیفتد، می توانید مسجدها که مقبره امیر قیاس الدین ملک شاه است و حمام شاه، از آثار دوره صفویه را هم در آن ببینید.

چه سوغاتی بخریم؟ حتما می دانید که سوغات مرسوم مشهد، نخود و کشمش، نبات و آبنبات، زرشک و زعفران، زیره، مهر و تسیح و جانماز، خشکبار، ادویه و جیلی بیلی است اما اگر به دنبال یک سوغاتی خاص می گردید، می توانید راهی بازارهای حاشیه ای شهر شوید که صنایع دستی مثل دیزی سنگی، هاون، صنایع حصیری و... را به فروش می رسانند. به خصوص بازارهای محدوده کوه سنگی، طرقيه، شاندیزو... فیروزه نیشابور هم که معرف حضورتان هست! می توانید این فیروزه را در مشهد پیدا کنید البته به شرطی که سنگ شناس باشید وگرنه در این بازار هم مثل بیشتر بازارهای سنتی دنیا دست زیاد است و تقلب بسیار.

با تمام این اوصاف اگر قصد خرید از بازار مشهد را دارید، باید بدانید که در طبقه دوم این بازار فقط کارگاه های کوچک صنایع دستی، طلاکاری، فیروزه تراشی و گلدوزی مستقر هستند که اگرچه جنبه خرید و فروش زیادی ندارند اما برای سفارش دادن کارهای خاص و یادگاری های به یاد ماندنی سفر گزینه های خوبی به شمار می آیند.

- مجتمع تجاری پروما

احداث مجتمع تجاری پروما در سال ۱۳۷۹ با زیربنایی در حدود ۲۵۰۰۰ مترمربع در پنج طبقه آغاز و در سال ۱۳۸۳ به بهره برداری رسید. این مجتمع در یکی از پرجمعیت ترین و بهترین مکان شهر مقدس مشهد، در مجاورت منطقه سجاد و هتل های شماره ۲ با نمایی زیبا و با شکوه یکی از زیباترین، پراهمت ترین و بزرگترین مجتمع های تجاری ایران می باشد. سازه ساختمان از بتون مسلح، استراکچری مقاوم در برابر زلزله را شکل داده است. در این مجتمع عظیم، سوپر مارکتی بزرگ (Hypermarket) در طبقه همکف قرار دارد. نتایج تحقیقات بازار، قدرت خرید مردم، عدم وجود رقیب درخور توجه و دیگر عوامل، پیش بینی حضور روزانه ۷۰۰۰ نفر خریدار مستعد را تأیید می کند. از دیگر امکانات تفریحی این مجتمع می توان به شهر بازی، بولینگ، بلیارد و کافی شاپ اشاره کرد. ساعت کاری مجتمع همه روزه از ساعت ۹:۰۰ الی ۲۲:۰۰ است. مجتمع تجاری پروما روز های جمعه نیز باز می باشد.

- بازار فردوسی

مجموعه بازار فردوسی واقع در انتهای سی متری طلاب نبش میدان مفتوح در زمینی به مساحت حدوداً ۷۰۰۰ متر مربع و زیربنای ۳۰۰۰۰ مترمربع در چهار طبقه ۱- همکف، ۲+، ۱+، و بالغ بر ۷۲۰ دربند مغازه اجرا شده است. با بررسی های به عمل آمده و به نسبت تراکم جمعیت زیست محیطی و نیاز منطقه به یک مجموعه مدرن و کامل، نسبت به ساخت این مجموعه اقدام شده است. لازم به ذکر است که تفکیک مشاغل در طبقات به شرح ذیل است. به این صورت که در طبقه ۱- سیستمونی نوزاد و لباس کودک، همکف پوشاک آقایان و خانم ها، طبقه ۱+ بورس مانتو و روسری، طبقه ۲+ لوازم عروس و داماد، ساعت، بدلیجات، طلا و جواهر در نظر گرفته شده است. متراژ واحدهای تجاری در طبقات متغیر است. مجموعه دارای ۱۱ واحد کافی شاپ و فست فود است که در حال حاضر فعال هستند. تاسیسات مجموعه در چهار طبقه کامل و دارای اتاق کنترل، سیستم دوربین مدار بسته، سیستم اعلام و اطفای حریق و سیستم برق اضطراری می باشد. هر طبقه دارای پله برقی و در سه قسمت سالن به سه اسانسور مجزا و به پله های اضطراری مجهز می باشد. مسجد و نمازخانه در طبقه ۳+ واقع شده است.

- بازار مرکزی مشهد

این بازار در سال ۱۳۷۷ به بهره برداری رسید، در چهار راه شهدا واقع گردیده و محدوده آن فضای وسیعی را به خود اختصاص داده است. این بازار به صورت چهار طبقه است که در طبقه دوم آن مراکز تجاری عمده و دفاتر بازرگانی استقرار یافته اند. در طبقه منهای دو آن نیز تاسیسات بازار و پارکینگ واقع شده است. در این بازار بزرگ شما می توانید انواع محصولات مورد نیاز خود از قبیل انواع پوشاک، سوغات، زینت آلات اجزا و عناصر و نمادهای مذهبی و لوازم و احتیاجات گردشگری را بیابید. حتی اگر شما قصد خرید از این بازار را ندارید گردش و تفریح در این بازار هم می تواند برای شما جالب باشد.

- مجتمع تجاری وصال

مجتمع طلا و ملزومات عروس (وصال) در مجاورت مجتمع تجاری گردشگری الماس شرق و در زمینی به مساحت ۱۶۰۰۰ مترمربع و با زیربنایی به مساحت حدود ۷۰۰۰۰ مترمربع و در ۶ طبقه ساخته شده است. این مجتمع که برای مشاغل مرتبط با نیازهای عروس و داماد، از جمله فروش و توزیع پوشاک و پارچه، آئینه و شمعدان، لوازم آرایشی، کیف و کفش و ... ساخته شده، دارای ویژگی ها و معماری خاص و منحصر به فرد می باشد.

وصال با طراحی و معماری زیبا و منحصر به فرد و داشتن بیش از ۴۰۰ باب واحد تجاری، تعدادی بانک، تالارهای پذیرایی، رستوران، آب نمای موزیکال، پارکینگ طبقاتی و سایر امکانات و خدمات رفاهی، و با فضاهای باز و وسیع برای گذران اوقات فراغت، گردش و خرید مجاوران و زائران، طراحی شده است. پارکینگ مورد نیاز مجتمع در ۶ طبقه با حدود ۲۵۰۰۰ مترمربع زیر بنا و در زمین مجاور مجتمع طراحی شده است. از جمله امکانات مجتمع می توان به وجود ۲۲ دستگاه پله و رمپ برقی، ۱۲ دستگاه آسانسور، سیستم گرمایش و سرمایش مرکزی، سیستم صوت و دوربین های مدار بسته، اشاره نمود. وجود هایپرمارکت با متراژ حدود ۶۰۰۰ متر مربع و رستوران منحصر به فرد، با وسعت حدود ۲۸۰۰ متر مربع نیز باعث ایجاد جاذبه های گردشگری بیشتری در مجتمع شده است. با عنایت به رویکرد تجاری و گردشگری سپاد، این مجتمع از طریق یک تونل ارتباطی که دارای ۲۱ واحد تجاری فعال می باشد، با مجتمع تجاری گردشگری الماس شرق ارتباط دارد. اگر چه اتصال این دو مجتمع از طبقات فوقانی نیز در دست اجرا است.

- مجتمع تجاری الماس شرق

این مجتمع یکی از بزرگترین مجتمع های تجاری کشور است که با حدود ۱۲۰۰ واحد تجاری، کالاهای و ملزومات مورد نیاز شهروندان و گردشگران، از جمله لوازم خانگی، صوت و تصویر، تلفن همراه، رایانه، لوازم لوکس و دکوری، اسباب بازی، صنایع دستی، پوشاک، کیف و کفش و ... را عرضه می نماید. مجتمع تجاری گردشگری الماس شرق که از طراحی و معماری ویژه و منحصر به فردی برخوردار است، دارای پارکینگ ۵ طبقه با ظرفیت پارک حدود ۱۴۰۰ دستگاه اتومبیل، ۳۵ دستگاه پله و رمپ برقی، ۱۳ دستگاه آسانسور، آب نمای جامپینگ، سیستم گرمایش و سرمایش مرکزی، سیستم صوت و دوربین های مدار بسته، شبکه IT، نمازخانه و سالن اجتماعات و سایر تاسیسات و امکانات مورد نیاز مراجعان و گردشگران می باشد.

از جمله شاخص ها و امکانات گردشگری این مجتمع می توان به استقرار سینمای ۵ بعدی، آکواریوم آب های شور جهان، کافی شاپ، شهر بازی سرزمین عجایب، رستوران های متعدد سنتی و کلاسیک، همراه با حضور برندهای معتبر جهانی نام برد. طبق آمار و سرشماری های انجام شده به طور متوسط روزانه بالغ بر ۳۰ هزار نفر به مجتمع الماس شرق مراجعه می کنند، اما این آمار در ایام تعطیلات تابستانی، اعیاد و مناسبت ها به شدت افزایش می یابد به نحوی که در برخی ایام خاص روزانه بالغ بر ۱۲۰ هزار نفر از این مجتمع بازدید داشته اند.

- مجتمع تجاری آلتون

برج آلتون یکی از شاهکارهای صنعت ساختمان در سرعت و کیفیت و مطلع هنر ایرانی در یک مجموعه دیدنی تجاری - اداری و فضای قابل توجه پارک خودرو با عنوان بلندترین پارکینگ طبقاتی کشور، هر شهروند و زائر مسافری که برای تفریح و خرید به خیابان (توریستی و تجاری) دانشگاه قدم می گذارد را حیرت زده می نماید. در این برج تجاری شما می توانید انواع محصولات کیف و کفش و پوشاک، صوتی و تصویری، لوازم خانگی، آرایشی و بهداشتی با بهترین کیفیت و مناسب ترین قیمت ها و معتبرترین برندهای روز دنیا تهیه کنید. جدای از محصولات و اجناس این برج تجاری، معماری زیبای این مکان باعث شده که سالانه بسیاری از گردشگران حتی برای تفریح و بازدید هم شده به این تجاری با شکوه مراجعه کنند.

- بازار بزرگ خیام

مرکز تجاری بین المللی خیام در زمینی به مساحت ۲۰۰ هکتار در حاشیه شمالی شهر مشهد در محدوده صد متری کمربندی بلوارهای خیام و ابوطالب شمالی واقع شده است. برنامه ریزی بر روی این مرکز تجاری ۶ طبقه به گونه ای است که می توان به عنوان بورس تخصصی کالاها و خدمات نقش مثبت و ارزنده ای را در امور بازرگانی و اعم از داخلی و خارجی داشته باشد. از جمله خدمات این مرکز تجاری می توان به به بازارهای خرید و فروش کالا، مرکز پذیرایی و رستوران، کافی شاپ و کافی نت، دفاتر شرکت های بازرگانی، بیمه و حمل و نقل بین المللی، بانک، نمازخانه، خطوط اتوبوسرانی شهری، ایستگاه تاکسی، آژانس باربری و... اشاره کرد. بازار تجاری در این مرکز تجاری قرار دارد که آماده ی ارائه ی خدمت به گردشگران عزیز هستند.

- مجتمع تجاری زیست خاور

مساحت زمین ۱۰۰۰۰ متر مربع که در سه طرف آن خیابان واقع شده و دارای ورودی از سه طرف می باشد. آپارتمان ها و قسمتهای تجاری چنان طرح ریزی گردیده است تا در آنها برای زندگی و کسب و کار محیط خوش آیندی ایجاد گردد. آپارتمان های وسیع و جادار بر روی یک پی چند طبقه ای بنا گردیده اند که شامل انواع مغازه ها، رستوران های شیک، مراکز تفریح و پارکینگ می باشد. ترکیب این مظاهر مختلف در یک مجتمع، از لحاظ کیفیت محیط زیبا و دلپذیری بوجود آورده است که نسبت به سبک و شیوه موجود کاملا جدید و جالب است. محوطه های عمومی با کیفیت های عالی و طرح ریزی بی نظیر باغچه کاری و گیاهان و گل های تزئینی، آی نما و فضای آزاد دست بدست هم داده محیطی مطبوع و دلچسب را در سراسر مجتمع بوجود آورده و فضای دلپذیری ایجاد کرده تا ساکنین و خریداران بتوانند در آنجا استراحت بنمایند.

امکانات رفاهی و تفریحی مجتمع زیست خاور عبارتند از رستوران هایی که در طبقه ۱۰ و ۲- قرار دارند. در هوای مناسب هر دو رستوران برای صرف غذا از محوطه باغچه کاری شده که مشرف بر میدان گاه چند سطحی مجتمع و خود شهر مشهد است استفاده خواهند کرد.

مراجعه بازار بزرگ زیست خاور و مجتمع مسکونی آن در بدو ورود و در اولین گام مجذوب زیباییهای معماری سنتی و هنرمندانه ای خواهند شد که اساتید هنرهای پرشکوه گچ بری، آئینه کاری، مهندسی، طراح و سازنده آن بوده اند. سپس بیننده مجذوب آخرین امکانات رفاهی معماری جهانی خواهد شد و همین ترکیب هنر اصیل و قدیم و تسهیلات جدید است که مجتمع تجاری مسکونی زیست خاور را ابتدا در سطح شهر مشهد و سپس در تمامی گستره عظیم ایران شهره خواهد ساخت و چون نگینی درخشان بر سینه این شهر عزیز و بزرگ خواهد درخشید.

- مجتمع تجاری تفریحی آسمان

این مجتمع تجاری با بیش از ۷۰۰ واحد تجاری و دارای پارکینگ عمومی با زیر بنای ۴۹۲۱۳ متر مربع و با ظرفیت ۲۱۰۰ خودرو و ۱۳۰ جایگاه پارک موتور سیکلت در طبقات دوم تا یازدهم در نظر گرفته شده است. که بصورت یک کمربند رامپی به هم ارتباط پیدا می کنند. در این پارکینگ ها علاوه بر پارک وسایط نلیه، ۶۶۱ متر مربع جهت پارک معلول، ۵۰۷ متر مربع پارک موتور سیکلت، ۲۲۹ متر مربع جک اتومبیل و ۳۰۸ متر مربع پارک خودروی نقص فنی در نظر گرفته شده است. طبقات منهای یک، همکف و اول پروژه دارای کاربری تجاری است. طبقه یازدهم این مجموعه نیز جهت احداث مرکز تفریحی و شهر بازی در نظر گرفته شده است. جمع زیر بناهای تجاری و تفریحی مورد اشاره ۱۹۳۵۰ متر مربع می باشد. مجتمع آسمان دارای ۳ ورودی اصلی از خیابان های شهید شیروزی، شهید صدر و میدان ۱۷ شهریور می باشد.

جاذبه های زیارتی، تفریحی و گردشگری مشهد

- مسجد گوهرشاد

این بنا عظیم ترین مسجد چهار ایوانی ایران است که در سال 821 هجری قمری به دستور گوهرشاد آغا همسر شاهرخ تیموری و با معماری قوام الدین شیرازی در مجموعه حرم امام رضا علیه السلام ساخته شده است. این مسجد با وسعت 9410 متر مربع دارای چهار ایوان به نام های: مقصوره، دارالسیاده، حاجی حسن و آب و هفت شبستان می باشد. بزرگترین ایوان مسجد، مقصوره آن است که با مقرنس کاری و کتیبه خط ثلث بایسنغر میرزا و کاشی کاری بسیار زیبایی تزئین شده است. از دیگر جلوه های مسجد جامع گوهرشاد منبر صاحب الزمان است.

- موزه مرکزی آستان قدس رضوی

این موزه در سال 1324 هجری قمری افتتاح شده و از غنی ترین موزه های ایران محسوب می شود. موزه مرکزی در ضلع شمال شرقی صحن امام خمینی علیه السلام قرار دارد و مجموعه ای از سکه های بی نظیر از دوره های مختلف تاریخی، اشیای عتیقه مسی، سنگی، طلائی، مفرغی و... در آن نگهداری می شود. همچنین چندین کتیبه تاریخی و نسخ ارزشمند تاریخی دیگر در معرض دید بازدید کنندگان قرار دارد. امروزه اشیاء نفیس و گرانبهای این مکان منحصراً در یازده مورد جداگانه به نمایش در آمده است.

- مدرسه پریزاد

این مدرسه که به پریزاد خانم، ندیمه گوهرشاد منسوب است به سال 823 هجری قمری در نزدیکی مسجد گوهرشاد ساخته شده است. پریزاد مدرسه ای کوچک و 4 ایوانی مشتمل بر غرفه ها و حجره هایی می باشد و تزئینات آن عبارت است از: آجرکاری سردر ایوان ها و کاشیکاری با نقوش اسلیمی بر سردر غرفه های همکف مدرسه.

- مدرسه دودر

این بنا در جوار حرم مطهر و مقابل مدرسه پریزاد واقع است و براساس کتیبه سردر آن به سال 843 هجری قمری در دوران حکومت شاهرخ تیموری به همت غیاث الدین خواجه بهار ساخته شده است. این مدرسه 4 ایوانی بوده و مشتمل بر غرفه ها و حجره هایی در دو طبقه، دو گنبد فیروزه ای رنگ و تزئینات کاشی های معرق و یکرنگ است. این بنا در عصر صفوی 1088 مرمت گردیده است.

- تابران توس

ولایت توس در قرون پیشین به منطقه ای در میان دو رشته کوه بینالود در جنوب و هزار مسجد در شمال اطلاق می شده است. این ولایت مشتمل بر چهار شهر تابران، رادکان، نوغان و تروغبذ بوده و تابران که اکنون به توس مشهور است در قرن 4 هجری قمری بزرگترین شهر منطقه محسوب می شده است. آنچه از تابران توس قدیم بر جای مانده عبارتند از: باروی شهر، ارگ توس، گنبد هارونیه، بقایای مسجد جامع تابران باغ و بنای نوساز آرامگاه فردوسی.

- حصارکهن دژ تابران توس

بارو یا حصار توس دیوار عظیمی از خشت و گل است که حدود 6 کیلومتر بر گرد شهر تابران کشیده شده و امروزه در 24 کیلومتری شمال شهر مشهد واقع است. این بخش از شهر در زمان رونق خود دارای 9 دروازه و 106 برج بوده و در حال حاضر 4 دروازه آن قابل تشخیص است.

- بنای هارونیه

این مکان تاریخی در حدود 600 متری از آرامگاه حکیم ابوالقاسم فردوسی قرار گرفته و منحصراً خانقاه و یا مقبره ای است که در سده هشتم هجری بر روی بنا های کهن شهر تابران بنیاد گردیده است. در کنار این بنا سنگ سیاهی به عنوان یادبود امام محمد غزالی از عرفای سده پنجم و ششم هجری دیده می شود.

- آرامگاه حکیم ابوالقاسم فردوسی

بنا به روایات منصور بن حسن ملقب به ابوالقاسم فردوسی در سال 329 هجری قمری در پاژ به دنیا آمد. گویند وی از نجیب زادگان توس و از طبقه دهقانان بود. فردوسی چهل ساله بود که کار هزار بیت سروده دقیقی توسی را دنبال نمود. وی نظم داستان های ملی را آغاز و آن را با شصت هزار بیت به اتمام رساند. در 65 سالگی زمینه ارتباطش با سلطان محمود فراهم آمد اما این رابطه حسنه چند سال بیشتر دوام نیافت. سرانجام فردوسی سال های پایانی عمر خود را در بینوایی بسربرد تا اینکه به سال 411 و بنا به قولی 416 قمری در توس درگذشت. بنای فعلی آرامگاه وی پس از یک سلسله تحولات معماری با زیر بنای 945 متر مربع در سال 1345 ساخته شده است.

- مقبره الشعرا

آرامگاه سراینندگان خراسانی در ضلع شرقی بلوار پردیس توس مشرف به میدان ورودی آرامگاه فردوسی واقع است. این مکان با وسعت 2000 متر مربع در سال 1378 احداث شده و بنای نمادین آن استوانه ای است مرمین با اشعاری که پیرامون آن نوشته شده است.

- بقایای مسجد جامع تابران

در جریان کاوش های باستان شناسی در 150 متری جنوب غربی هارونیه قدیمی ترین مسجد موجود در خراسان و یکی از منحصر به فرد ترین مساجد اولیه ایران کشف گردید. بقایای این مسجد با طول 94 متر و عرض 53 متر به سبک شبستانی ستوندار اولیه (خراسانی) ساخته شده و احتمالاً متعلق به اواسط سده پنجم هجری است. امروزه این مکان به صورت یک سایت باستان شناسی مورد بازدید گردشگران قرار می گیرد.

- چهار طاقی بازه هور

این بنای سنگی متعلق به دوره ساسانی و در فاصله تقریبی 80 کیلومتری جنوب شهر مشهد در مجاورت روستای رباط سفید بر کنار جاده قدیم مشهد - تربت جام واقع شده است. بنای بازه هور دارای سه ورودی و یک گنبد مرتفع است.

- مقبره امیر غیاث الدین ملکشاہ (مسجد 72 تن)

این اثر تاریخی که در بازار بزرگ واقع شده، از بناهای قرن نهم هجری قمری و مشتمل بر فضای چهارطاقی گنبد دو پوش، دو مناره و یک ایوان است. بنای کنونی ابتدا مقبره ای بوده که امیر غیاث الدین بین سال های 807 تا 817 برای خود بنا کرده و در دوره های بعد به مسجد تبدیل شده است. در حال حاضر این اثر تاریخی به مسجد 72 تن معروف است.

- مصلای پایین خیابان

این بنا در قسمت شرقی شهر مشهد در حاشیه بلوار مصلی واقع شده و تاریخ بنیان آن 1087 قمری است. ساختمان این بنا از یک ایوان بلند، دو رواق در طرفین آن و یک گنبد آجری تشکیل شده و دارای کاشیکاری های معرق و مقرنس گچی است. مصلی تاریخی پایین خیابان، در آینده نزدیک به مجموعه فرهنگی - تاریخی تغییر کاربری خواهد داد.

- گنبد سبز

بنای تاریخی گنبد سبز در خیابان آخوند خراسانی و در وسط میدانی به همین نام واقع شده است. وجه تسمیه بنا گنبد مزین به کاشی کاری فیروزه ای متمایل به سبز آن می باشد. پلان گنبد سبز 8 ضلعی و دارای 4 ایوان است. علاوه بر ایوان و طاق نماها، کاشی کاری زیبای آن به بقعه جلوه خاص بخشیده است. گنبد سبز، مدفن شیخ محمد مومن عارف می باشد که احتمالاً در سال 1036 قمری بنیان و در سال های 1055 و 1058 تکمیل و تزئین شده است.

- باغ خونی

در اوایل قاجاریه، در بخش جنوبی خارج از حصار های شهر مشهد نمادی از باغ ایرانی با وسعت 5/6 هکتار ساخته شد که به باغ خونی و یا به واسطه وجود چشمه ای در آن به باغ چشمه موسوم گردیده است. این باغ دارای سه عمارت مستقل بوده که دو ساختمان آن تخریب شده است. بنا بر روایات تاریخی در سال 1330 شمسی 1912 میلادی از این باغ مسجد گوهرشاد را به توپ بستند. این مکان امروزه در ضلع شمال شرقی میدان بسیج و در محدوده خیابان عنصری واقع است.

- پاژ

پاژ نام زادگاه حکیم ابوالقاسم فردوسی و روستایی است واقع در تقاطع جاده کاره به کلات نادری و 15 کیلومتری شمال شهر مشهد، در میانه روستای پاژ و در 700 متری شمال غرب آن دو تپه باستانی به چشم می خورد که به آثار و بقایای پاژ قدیم مربوط می باشند و موید تداوم مدنیت این منطقه در سده های اولیه بعد از اسلام تا قرن نهم و دهم هجری است.

- آرامگاه نادر شاه افشار

نادر شاه افشار اولین پادشاه از سلسله افشاریان است که در زمان خود با رشادت و پایمردی ایران را از انحطاط صفویان و تسلط افغان ها نجات بخشید. اما به خاطر تندخویی هایی که در آخر عمر دچار شده بود، در سال 1160 قمری به دست سرداران خود کشته شد. او که در زمان حیات برای خود آرامگاهی شبیه به تاج محل هندوستان تدارک دیده بود، اما نتوانست آن را به پایان برساند. بنای کنونی آرامگاه نادر در سال 1340 شمسی به اتمام رسید. این بنا مشتمل بر اتاق آرامگاه، تالار موزه، راهروها، تالار پذیرایی، باغ و جوی های سنگی و آب نما های زیبا است. مجسمه مفرغی نادر سوار بر اسب، با طراحی ابوالحسن صدیقی، هنرمند معاصر ایرانی ساخته شده که ریخته گری آن در ایتالیا انجام و هم اکنون متصل به آرامگاه است.

- مقبره پیر پالان دوز

این مقبره متعلق به محمد عارف عباسی، از عرفای بزرگ قرن دهم هجری است و در شمال شرقی مجموعه حرم مقدس حضرت رضا (ع) قرار دارد. بنای مزبور چهار ضلعی بوده و دارای گنبد پیازی شکل و ایوان آجری زیبا است. در داخل بقعه بر سقف ها بقایای نقاشی هایی از دوران صفویه وجود دارد. بنا با کاشی های ساده فیروزه ای رنگ تزئین شده است. تاریخ ساخت بنا مربوط به سال 985 قمری می باشد.

- مدرسه نواب (صالحیه نواب)

این بنا به همت ابوالصالح رضوی در دوره سلطنت شاه سلیمان صفوی به سال 1086 قمری بنا شده است. مدرسه نواب در خیابان شیرازی مشهد واقع گردیده که پس از تغییرات معماری، تجدید بنا شده است. بنای فوق شامل دو طبقه با 75 حجره می باشد که با کاشی های الوان مزین گردیده است.

- مدرسه میرزا جعفر

این مدرسه در ضلع شمالی صحن انقلاب واقع گردیده و از بنا های با ارزش دوره صفویه به شمار می آید که به سال 1059 قمری به همت شخصی به نام میرزا جعفر سروقدی ساخته شده و سال 1285 قمری با کاشی های معرق و سبک معماری بسیار ممتازی تزئین گشته است.

- مصلی طرق

این بنا در جنوب شرقی مشهد در روستای طرق واقع شده است. مصلی طرق مشتمل بر یک ایوان بلند مرکزی، ایوانچه هایی بر طرفین، محراب و اتاق های گوشواره است. تزئینات این بنا منحصر به کتیبه خط ثلث، قاب ها و کار بندی های گچی بر سقف ایوان می باشد. این مصلی تاریخی در سال 837 قمری بنیان گردیده است.

- رباط طرق

این رباط دو ایوانی در ابتدای جاده مشهد - نیشابور قرار دارد و شامل دو کاروانسرا متعلق به عهد صفویه و قاجار می باشد اهمیت این رباط از آن جهت است که عموماً به عنوان آخرین منزل شهر مشهد، محل وداع یا استقبال محسوب می شده است.

- حمام مهدی قلی بیک (حمام شاه)

در راسته بازار بزرگ و نزدیک به مسجد 72 تن امروزی فضای حمام قدیمی مهدی قلی بیک بنای یکی از امرای تیموری معروف به مسجد قرار دارد که به سال 1027 قمری و به همت مهدی قلی بیک امیر آخور باشی شاه عباس صفوی ساخته شده است. حمام مزبور مجموعه ای از فضا های متعدد بوده و بزرگترین و زیباترین بخش آن بخش بینه حمام با هشت ستون و تزئینات نقاشی است.

- میل اخنگان (برج اخنگان)

این بنا در 32 کیلومتری شمال مشهد و در روستایی به همین نام قرار دارد. معماری ساختمان میل اخنگان برج مقبره ای است هشت ضلعی که به دوره تیموری و قرن نهم هجری تعلق دارد. گنبد مخروطی شکل و آجر کاری های آن بسیار هنرمندانه است.

- سنگ نگاره (شتر سنگ)

این سنگ نگاره بر کناره راه مشهد - شانندیز نزدیک به روستای درخت بید واقع شده است بر سنگ های بزرگی موسوم به شتر سنگ نقش بسته است. بر این سنگ نگاره نقوشی از قبیل شیر، بزکوهی، گاو میش و انسان های شکارچی نقش بسته که می توان قدمت آنها را به دوران نوسنگی نسبت داد.

- کتیبه خان تاشی

در 25 کیلومتری جاده مشهد به سوی کلات بر سطح صخره ای در مجاورت راه و در دره کارده سنگ نگاشته ای موسوم به خان تاشی قرار دارد که نام آن واژه ای ترکی و دارای ده سطر به طول یک متر است. مضمون این کتیبه اشاره به عزیمت شیبک خان ازبک در سال 916 قمری به حدود توس دارد.

- چهار طاقی چلاقد

این بنا در حدود یک کیلومتری روستای چلاقد در فاصله 30 کیلومتری جنوب شرقی مشهد واقع شده است. ساختار معماری بنا با زیر بنای تقریبی 86 متر مربع بر روی پلانی 4 ضلعی با شالوده ای از سنگ و دیوار های آجری شکل گرفته است. بر فراز این بنا گنبدی مدور و دو پوسته قرار دارد و به نظر می رسد بنیان معماری آن در دوره تیموری شکل گرفته باشد.

- راه کهنه فاضل

تمامی راه های جنوب، جنوب شرقی و شرق در مسیر راه زیارتی - مذهبی به مشهد منتهی می گردید در محلی به نام طرق به هم می پیوستند. این راه به صورت گذرگاهی است با عرض متغیر بین 2 تا 6 متر که در شیب های تند با پلکان هایی کم ارتفاع و عریض امکان تردد را با وسایل بی چرخ نظیر کجاوه، پالکی، عماری و... فراهم می کرده است. راه کهنه فاضل در جوار روستای ده غیبی قرار گرفته و مربوط به قرون اولیه اسلامی است.

- موزه مردم شناسی رباط ویرانی

این موزه در 10 کیلومتری جاده مشهد - شانندیز در روستای ویرانی، ویرانی 19 واقع شده است. رباط کاروانسرای ویرانی در راه تابستانی مواصلاتی نیشابور به توس واقع و در دوره تیموری بنیان گردیده است و از نوع رباط های سرپوشیده و فاقد حیاط مرکزی می باشد. این بنا دارای نه غرفه با طاق های جناقی است که هشت غرفه به شکل قرینه روبرو و یک غرفه در انتهای بنا قرار گرفته است. در این موزه از مشاغل و حرف سنتی استان خراسان رضوی و به ویژه مشهد مقدس به نمایش گذارده شده و می توان آن را نخستین موزه مردم شناسی کشور و اولین موزه تخصصی مشاغل و حرف سنتی در خراسان به شمار آورد.

تور و بلیط مشهد
ارمغان آفاق ایرانیان
۰۹۱۵۴۰۶۷۲۰۰
۳۷۲۳۷۸۰۰

- خانه ملک

این بنا در خیابان امام خمینی مشهد واقع شده و یکی از نمونه خانه های زیبای برج مانده از دوران انتقال معماری در اواخر عصر قاجاریه محسوب می شود. بنای مزبور در گذشته بسیار وسیع تر بوده اما اکنون تنها بخش بیرونی آن برجای مانده که شامل دو طبقه است. طبقه بالایی دارای سقف مشبک و منبت کاری شده چوبی و شومینه گچبری زیبایی است. خانه ملک امروزه مرکز هنرهای سنتی میراث فرهنگی و گردشگری خراسان رضوی است.

- هزاردستان

این حوضخانه که طراحی و معماری آن برداشت آزادی است از معماری حوضخانه های قدیم که به طرز هنرمندانه ساخته شده و در واقع موزه ای است زنده که علاوه بر نمایش آثار هنری با غذا و نوشابه های سنتی از میهمانان پذیرایی می نماید این حوضخانه در راستای بازار جنت واقع شده است.

اماکن متبرکه و زیارتگاه های شهرستان مشهد

- آرامگاه خواجه اباصلت

این بنا در جنوب شرقی و در 14 کیلومتری این شهر واقع است. بنای اصلی بقعه چهار ضلعی است و از هر سو به وسیله چهار در به بیرون مرتبط می شود. تزئینات کاشی هفت رنگ، دو رواق مستطیلی شکل و آینه کاری های این بنا دیدنی است. بنای مزبور مدفن خواجه اباصلت هروی خادم و محرم حضرت رضا علیه السلام است.

- گنبد خشتی

این بنا در میدان طبرسی مشهد و در چهار سوی نوغان واقع شده و مدفن امیرسلطان غیاث الدین محمد بن امرطاهرالموسی است که نسبت شریفش با هفده واسطه به حضرت موسی بن جعفر (ع) می رسد. گنبد این آرامگاه خشتی است و به همین سبب آن را گنبد خشتی می نامند. این بقعه از نظر معماری مشتمل بر دو بخش مهم پیوسته است که شامل فضای زیر گنبد به صورت چهارشاه نشین و هشتی ورودی می باشد. بنا برشواهد بنیان اولیه این بنا در دوره تیموری صورت گرفته و در عصر صفوی و قاجار نیز تکمیل و تزئین شده است.

- آرامگاه خواجه ربیع

این بنا در انتهای خیابان خواجه ربیع مشهد در میان باغی بزرگ و با صفا واقع شده و متعلق به دوره صفویه است. ربیع بن خثیم از اصحاب پیامبر بزرگ اسلام صلی الله علیه و آله بوده که در آغاز خلافت حضرت علی علیه السلام والی قزوین بوده است. سال درگذشت او را 61 تا 63 قمری نوشته اند. بنای این بقعه به درخواست شیخ بهایی عارف و شاعر نامدار ایرانی و به دستور شاه عباس صفوی ساخته شده است.

- آستان متبرکه امام زادگان سید یاسر و سید ناصر

در امتداد دره بند گلستان و در 5 کیلومتری غرب شهر مشهد در ابتدای روستای گلستان بنایی تازه ساز با نمای امروزی و آراسته به کاشی های معرق قرار دارد که این مکان آستان مبارکه امام زادگان سید یاسر و سید ناصر علیهما السلام از فرزندان ذکور حضرت امام موسی کاظم علیه السلام است عمده زائرین این آستان مقدسه از مسلمانان کشور های عربی حاشیه خلیج فارس می باشند.

- آرامگاه امام زادگان بی بی صنوبر و میر سبحان ولی

از جمله اماکن مذهبی و زیارتگاه های شهر مشهد باید به مقبره امام زادگان بی بی صنوبر و میرسبحان ولی اشاره نمود. این بنا در 22 کیلومتری جاده مشهد به سد کارده واقع شده است و بر مبنای روایات، مدفونین در این بنا از منسوبین حضرت امام موسی بن جعفر علیهما السلام می باشند.

- بنای امام زاده گان هاشم و محتشم

بنای این آرامگاه در فاصله 55 کیلومتری شهر مشهد و در روستای پیوه ژن توقفگاهی قرار دارد که از زاویه گردشگری مذهبی حائز اهمیت است. این مکان منسوب به مدفن امام زادگان هاشم و محتشم علیهما السلام از نوادگان امام موسی بن جعفر علیهما السلام می باشد.

- آرامگاه امام زاده سید محمد علوی

بنای این آرامگاه در فاصله 45 کیلومتری جاده مشهد به تربت حیدریه و در حاشیه آن بر روی یک بلندی واقع شده است. بنا بر اقوال امام زاده سید محمد علوی از نوادگان حضرت امام موسی بن جعفر علیهما السلام است.

- آستان مقدس امام زاده یحیی

این بقعه متبرکه در جاده مشهد - سرخس به فاصله 55 کیلومتری از شهر مشهد و یک کیلومتری از روستای میامی قرار گرفته است. وی از فرزندان و نوادگان امام زین العابدین علیه السلام است که در سال 125 قمری به شهادت رسیده است. این آستان متبرکه همه روزه پذیرای گردشگران مذهبی است.

- بقعه امام زاده سید عبدالعزیز

بقعه امام زاده سید عبدالعزیز در فاصله 34 کیلومتری جنوب غربی مشهد و در بخش احمدآباد، روستای ده سرخ قرار گرفته و بنا بر روایات مدفن امام زاده عبدالعزیز برادرزاده امام رضا علیه السلام می باشد و احتمالاً بقعه کنونی در عصر قاجار بنیان نهاده شده است.

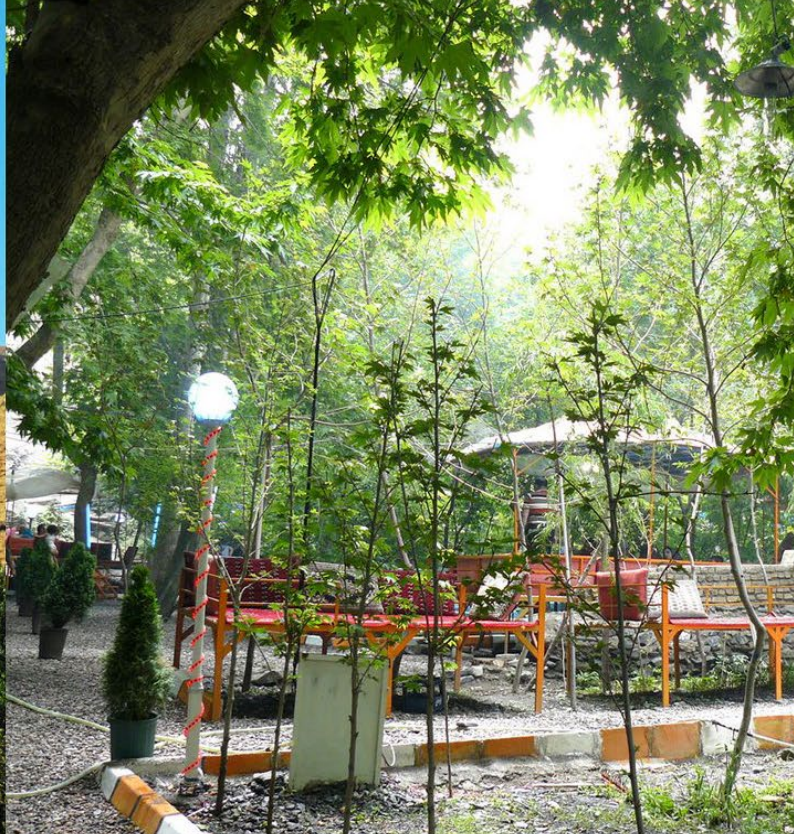
- تخت امام و چشمه امام

تخت امام، زمینی به وسعت 600 متر مربع است که در 24 کیلومتری جنوب غربی مشهد در ده سرخ و در فاصله چند متری از چشمه امام قرار دارد. اهالی ده سرخ معتقدند تخت امام همان مکان مقدسی است که حضرت رضا (ع) با یاران خود در آنجا نماز به پا داشتند و از کرامت ایشان قطعه زمینی که بر روی آن ایستاده بودند حرکت کرده و کمی از زمین های اطراف متمایز شده است. همچنین بنا بر روایات در راه توس، حضرت رضا به هنگام نماز ظهر به قریه الحمراء (ده سرخ) می رسد. ایشان به قصد وضو با دستن مبارک زمین را حفر نموده و در این حال آب زمین جوشیدن می گیرد. اهالی ده سرخ بر این باورند که آب چشمه امام شفابخش است.

- آرامگاه خواجه مراد

این بنا در 12 کیلومتری جنوب شرقی مشهد، در دامنه کوه و در کنار چشمه آبی قرار دارد. بنا شامل تعدادی اتاق، گنبد و دو مناره است. در داخل اتاق اصلی آینه کاری های زیبایی دیده می شود.

بوستان های شهری و جاذبه های گردشگری برون شهری

- پارک ملت

این پارک در غرب مشهد و در ابتدای بلوار وکیل آباد واقع شده است با وسعت تقریبی 72 هکتار بزرگترین و مهم ترین بوستان در محدوده شهرستان مشهد می باشد. پارک ملت دارای امکانات بهداشتی، مسجد، شهر بازی، میدین ورزشی، مجتمع فرهنگی - هنری امام رضا، کتابخانه و استخر شنا می باشد.

- پارک پردیس قائم

این پارک در شمال مشهد واقع گردیده و از جنوب به بلوار صد متری قائم محدود شده است. مساحت آن 163926 متر مربع می باشد و علاوه بر گونه های گیاهی بسیار، دارای ساختمان موزه ایرانی، مکان بازی های کامپیوتری، آلاچیق، بوفه و آب نمای موزیکال است.

- پارک میرزا کوچک خان

پارک مزبور در حاشیه خیابان دانش شرقی واقع شده و 32325 متر مربع مساحت دارد. این مکان از امکاناتی مانند شهر بازی، کتابخانه عمومی و میدین ورزش برخوردار است.

- پارک امت

پارک امت در انتهای 30 متری طلاب با 30300 متر مربع وسعت قرار گرفته است. این پارک با انواع گونه های گیاهی مزین شده و دارای شهر بازی کوچکی می باشد.

- باغ ملی

این بوستان کوچک در یکی از خیابان های قدیمی مشهد موسوم به ارگ قرار دارد. گویا در گذشته ارگ شهر در این مکان بوده و آب قنات رکن آباد از همین باغ عبور می کرده است. این بوستان در سال 1345 توسط حسین ملک به شهرداری مشهد واگذار گردید. در این باغ علاوه بر گلکاری و گیاهان متنوع، مجموعه ای برای بازی کودکان نیز وجود دارد.

- مجموعه فرهنگی تفریحی کوهسنگی

کوه سنگی مشهور ترین و زیبا ترین گردشگاه مشهد می باشد که در انتهای خیابان شریعتی مشهد قرار دارد. آب قنات های گناباد به حوض بزرگ کوهسنگی می رسد و گلکاری ها و درختکاری های کوه سنگی، بر زیبایی آن افزوده است. همچنین قرار است در آینده موزه خراسان بزرگ در این مکان احداث گردد. بازار هنر از دیگر جلوه های این مجموعه است.

- وکیل آباد

یکی دیگر از تفرجگاه های قدیمی شهر مشهد منطقه ای به نام وکیل آباد است که در گذشته از املاک حاج حسین ملک بوده است. از مهم ترین ویژگی های این مکان وجود درختان سر به فلک کشیده چنار و کاج می باشد امروزه با ایجاد معابر و محوطه سازی داخل مجموعه، پیاده روی و نظاره چشم انداز ها، استفاده از فضای مطبوع آن به آسانی صورت می گیرد.

- باغ وحش وکیل آباد

در جنوب غربی مشهد و همجوار با پارک جنگلی وکیل آباد، باغ وحش وکیل آباد، تنها باغ وحش مشهد و خراسان رضوی قرار دارد. این باغ وحش دارای حیوانات گوشته خوار و علف خوار، آبری، خزنده و پرنندگان است.

- کوهستان پارک شادی

این پارک در دامنه تپه های شمال و غرب باغ وکیل آباد واقع شده و در حدود 18 هکتار وسعت دارد. کوهستان پارک شادی دارای امکانات تفریحی، شهر بازی، اورژانس، بانک، فوریت های پلیسی، غرفه های فروش مواد خوراکی و پارکینگ می باشد.

- طرقله

طرقله یکی دیگر از گردشگاه های بزرگ و طبیعی مشهد است که از غرب به کوه های بینالود و از شمال به کوه تخت رستم محدود می شود. وجود چشمه سار ها و درختان فراوان آن را از نقاط بسیار خوش آب و هوا و تفریحی مشهد ساخته است. این منطقه بیلاقی دارای تابستانی با آب و هوای خنک و مطبوع است.

- شاندیز

این مکان یکی از نواحی بیلاقی مشهد است که در بخش طرقله و در فاصله 30 کیلومتری غرب مشهد قرار دارد. وجود چشمه سار ها و باغ های فراوان، فضای سرسبز و رودخانه، چشم انداز بی بدیلی به منطقه بخشیده است. این ناحیه یکی از نواحی عمده تولیدات صنایع دستی و بومی نظیر پوشاک چرمی و پوستی، اشیاء چوبی و انواع بافته های گیاهی می باشد. شاندیز همچنین دارای رستوران ها، سفره خانه ها و اقامتگاه های تفریحی متعددی است.

- جاغرق

روستای بیلاقی جاغرق در 21 کیلومتری شمال غربی مشهد و در فاصله 7 کیلومتری جنوب غربی طرقله واقع شده است. جاغرق دارای آب و هوای معتدل کوهستانی، باغ های میوه و دره های سرسبز و پر آب می باشد. این ناحیه اقامتگاه های موقت و رستوران هایی برای استراحت و تفریح گردشگران دارد.

- نغندر

روستای نغندر از توابع بخش طرقيه و در فاصله ده كيلومتری آن واقع شده است. این روستای سرسبز و آباد با چشم انداز های طبیعی شگرف در دامنه های شمالی کوه های بینالود قرار گرفته است.

- روستای کنگ (ماسوله دوم)

روستای کنگ در دامنه کوه های بینالود و در قسمت جنوبی این رشته کوه به فاصله 22 كيلومتری شمال غربی طرقيه واقع شده است. کنگ با داشتن چشم اندازهای کوهستانی، چشمه سار ها و اشجار گوناگون بر دامنه کوهپایه های زیبا، همواره مورد علاقه کوهنوردان بوده است. معماری روستای کنگ شباهت بسیاری به معماری ماسوله دارد و تقریباً بام هر خانه به عنوان حیات منزل بالاتر محسوب می شود.

- بند گلستان

از جمله آثار تاریخی مشهد، سدی قدیمی معروف به بند گلستان است که در 12 كيلومتری غرب مشهد و در حدود 4 كيلومتری طرقيه واقع شده است. این بند از آثار دوران تیموری می باشد. از امکانات موجود در بند گلستان می توان به رستوران، قهوه خانه و مجموعه قایقرانی آن اشاره کرد.

- بند طرق

این سد در 14 كيلومتری جنوب شرقی مشهد بر روی رودخانه طرق و در نزدیکی بند قدیمی قرار دارد. سد طرق از نوع بتنی با دو قوس متقارن متشکل از 22 بلوک به عرض 14 متر است. بنای اولیه این بند متعلق به دوره تیموری است.

- رودخانه و دره کشف رود

طول این رودخانه که در دره کشف رود جریان دارد حدود 290 كيلومتر است. این رودخانه از کوه های هزار مسجد و بینالود سرچشمه می گیرد و پس از طی مسافتی در پل خاتون سرخس به هریرود می ریزد.

- عنبران

روستای عنبران در 26 كيلومتری مشهد و به فاصله یک كيلومتری طرقيه واقع شده است. مناظر سرسبز با علف های خودروی خوشبو باعث شده این روستا بیلابقی را عنبران بنامند. این روستا دارای واحد های پذیرایی و رستوران های متعدد و اقامتگاه های مناسب برای گردشگران می باشد.

- حصار

روستای حصار در مسیر مشهد به طرقيه و بعد از بند گلستان واقع شده و دارای باغ های وسیع میوه، آب و هوای مفرح و چشم اندازهای زیبا می باشد.

- زشک

این روستا در امتداد جنوب شرقی رشته کوه بینالود و در سرچشمه دره شاندریز و در 48 كيلومتری مشهد قرار دارد و به لحاظ مناطق دیدنی و طبیعی یکی از با صفاترین منطق بیلابقی اطراف مشهد است.

- آندروخ

روستایی خوش آب و هوا از حومه تبادکان که در 33 كيلومتری شمال شرقی مشهد و در مسیر کلات نادری واقع شده است. این مکان یکی از تفرجگاه ها و پایگاه های ورزشی، ویژه کوهنوردان

- کمر مقبولا

در فاصله 3 كيلومتری طرقيه و یک كيلومتری دره داغستان منطقه ای به نام «کمر مقبولا» واقع است. این منطقه بکر پوشیده از تخته سنگ های آتشفشانی با جلوه هایی بسیار زیباست، به نحوی که دیدار از این آثار سنگی با هیات های شگفت انگیز برای گردشگر خالی از لطف نخواهد بود. نزدیک کمر مقبولا به صورت طبیعی ترین پارک تفرج گاهی پذیرای علاقه مندان و گروه های علمی خواهد بود. دسترسی به کمر مقبولا از جاده کنار هتل طرقيه امکان پذیر است. محور گردشگری طرقيه به رغم برخورداری از مواهب طبیعت، دارای بوستان ها و مرکز خرید مهمی از جمله پارک بوستان، پارک لاله، پارک شهر، پارک و تپه نضوح آباد، پارک طلوع، پارک نیلوفر، باغ پونه و بازار بعثت با یکصد و بیست واحد تجاری می باشد.

در مورد تور مشهد سوال

دارید ؟

با لبخند پاسخگوی شما هستیم

۰۹۱۵۴۰۶۷۲۰۰

۳۷۲۳۷۸۰۰

- سد چالیدره

این سد بر روی یکی از سرشاخه‌های فصلی و کوچک حوزه آبریز گلستان واقع شده و عملیات اجرایی آن در سال 1376ش آغاز گردیده است. چالیدره با ارتفاع 34/5 متر و طول 150 متر و حجم مخزن 4/1 میلیون مترمکعب در سال 1381 به بهره‌برداری رسید. وجود این منبع عظیم آبی که از طریق رودخانه جعفرق تامین می‌گردد باعث مطلوبیت آب و هوا در این منطقه گردیده و دلیل وجود چشم‌اندازهای زیبای طبیعی در آن است. این مکان دارای تسهیلات و امکانات رفاهی برای گردشگران و علاقه‌مندان می‌باشد.

- پارک جنگلی کلاته قنبر

این محوطه طبیعی در چهار کیلومتری نغندر واقع گردیده و وسعت آن 15 هکتار می‌باشد. فعالیت‌هایی نیز برای گسترش این مکان در حال انجام است تا قادر به ارائه خدمات بیشتر به طبیعت دوستان، زائرین و مجاوران باشند.

- پارک جنگلی بهمن

در امتداد ورود به منطقه طبقه منطقه‌ای جنگلی ساماندهی گردیده که با وجود درختان سرسبز و سر به فلک کشیده دارای سایه‌های دلپذیر برای استراحت گردشگران می‌باشد. پارک جنگلی بهمن حدود 8500 مترمربع وسعت دارد.

- محور گردشگری جعفرق. کردینه. درود (مسیر مشهد به نیشابور)

این مسیر بسیار زیبا و با مناظر متنوع طبیعی از جعفرق آغاز گردیده و پس از طی حاشیه رودخانه، دره‌ای زیبا و همچنین ارتفاعاتی که پوشیده از گیاه می‌باشد به کردینه امتداد می‌یابد. در نهایت پس از کردینه نیز راه به سمت درود در نیشابور منحرف شده و در مجموع پس از 13 ساعت پیاده‌روی محض آبشار درود آشکار می‌شود. مبدأ حرکت در این مسیر برای گروه‌های علاقه‌مند از جنب مسجد جامع جعفرق در مسیر رودخانه می‌باشد. این راه در فصول گرما و زمستان از جذابیت‌های خاصی برخوردار است که از مواهب طبیعی به شمار می‌آید.

- نغندر

منطقه‌ای است ییلاقی و سرسبز در میان دره محصور میان کوه‌ها که در 10 کیلومتری طبقه واقع شده است. به دلیل دارا بودن اقلیم مطبوع و آب و هوای مناسب محل استراحت خانواده‌های علاقه‌مند به گردشگری طبیعت است. در ارتفاعات این روستا نیز بقایای قلعه‌ای کهن به چشم می‌خورد.

- روستای کوهپایه‌ای کنگ

کنگ یکی از مناطق ییلاقی و روستایی طبقه است که به دلیل نوع استقرار سکونتگاه‌های آن بر روی کوهپایه شبیه به ماسوله می‌باشد و در دامنه‌های شمال شرقی ارتفاعات بینالود، در ارتفاع 1800 متری از سطح دریا واقع شده است. این منطقه در 16 کیلومتری طبقه قرار دارد و به دلیل وجود بلندی‌های چشم‌نواز همواره مورد توجه علاقه‌مندان و گردشگران است. پوشش گیاهی دره مجاور به این مکان زیبایی خاصی بخشیده و بیشتر باغات نیز در زمین‌های شیب‌دار این روستا ایجاد شده که با رودخانه‌ها و چشمه‌سارها سیراب می‌شود. ایجاد خانه‌های پلکانی از ویژگی‌های این روستای کوهپایه‌ای است.

- روستای ییلاقی جعفرق

این نقطه ییلاقی در فاصله حدود 7 کیلومتری جنوب باختری طبقه واقع شده و امتداد آن به مناطق دیگر از جمله عنبران، طرقد، کردینه، تغاره و شان‌دیز محدود می‌شود. بنا به قولی قدمت این روستا به پیش از اسلام می‌رسد. آب و هوای آن معتدل کوهستانی است که وجود باغات میوه و ارتفاعات و دره‌های پوشیده از گیاه و چشم‌اندازهای زیبا و جذابیت خاصی به این دره ییلاقی بخشیده است. روستای جعفرق علاوه بر رودخانه فصلی دارای چندین رشته قنات و یک چشمه و آبشارهای متعدد است که در حاشیه آن رستوران‌هایی برای استراحت گردشگران ایجاد شده است. ارتفاع این منطقه از سطح دریا 1500 متر می‌باشد و بلندی‌های آن مناسب صعود برای تیم‌های کوهنوردی است.

- ییلاق عنبران

واقع در یک کیلومتری طبقه که مناظر سرسبز و پوشش گیاهی مطلوب آن باعث خوشبو شدن این روستای زیبا گردیده و سبب نامگذاری این منطقه موسوم به عنبران شده است. مراکز پذیرایی حاشیه راه، باغات و چشم‌اندازهای طبیعی و سایه‌های دلنواز و اطرآگاه‌های خانوادگی از مزیت‌های عنبران به شمار می‌آید.

- غار زری

این غار در 9 کیلومتری جنوب‌غربی مشهد در مسیر روستای گلستان و کوهستان‌های اطراف رودخانه قرار دارد. دهانه این پدیده طبیعی در ارتفاع 10 متری زمین به سمت غرب قرار گرفته است. مسیر غار دارای پیچ و خم‌های بسیاری است و درون غار فاقد منابعی آبی است. بازدید از این غار بسیار آسان است و وسیله نقلیه نیز به حد کافی وجود دارد. ارتفاع این نقطه از سطح دریا 1010 متر است.

- روستای ییلاقی حصار

روستای حصار به فاصله 6 کیلومتر از مشهد در جنوب‌غربی این شهر قرار دارد و فاصله آن تا طبقه 3 کیلومتر می‌باشد. این روستا با دارا بودن 630 خانوار و جمعیت 23000 نفر یکی از پرجمعیت‌ترین روستاهای طبقه است که با توجه به ییلاقی بودن و وجود چشم‌اندازهایی از طبیعت و کوهپایه‌ای همه روزه پذیرای تعداد بسیاری از زائرین و مجاوران و طبیعت دوستان شهر مشهد می‌باشد.

- روستای گلستان

واقع در 5 کیلومتری مشهد، دارای مناظر کوهستانی و باغات میوه با دره‌های سرسبز به رغم وجود این مواهب طبیعی از جمله بند گلستان، وجود آستان مقدسه امام‌زادگان یاسر و ناصر به اهمیت گردشگری آن افزوده است.

- مناظر طبیعی بند گلستان

یکی از گردشگاه‌های مهم و با طراوت مشهد منطقه گلستان با جاذبه‌های طبیعی و مذهبی است و بند گلستان سازه‌ای آجری و عظیم است که بر ابتدای دره پر آب طبقه و به فاصله 4 کیلومتری از آن جلب نظر می‌نماید. این بند تاریخی در دوره تیموری ساخته شده و با توجه به مرمت‌ها و بازسازی‌های اخیر هنوز زیبایی و استحکام خود را به مانند گذشته حفظ نموده است. بند گلستان و دریاچه پشت آن در فصل بهار و تابستان منظره دل‌فریب و چشم‌نوازی را پدید می‌آورد. با وجود تسهیلاتی از جمله فروشگاه، رستوران، قایقرانی و... این مکان به عنوان یک منطقه گردشگری آبی بازدیدکنندگان بسیاری را به سوی خود جلب می‌کند.

- منطقه ییلاقی طبقه

ییلاق طبقه با وسعت 1600 کیلومتر مربع در منطقه‌ای کوهستانی در امتداد بینالود واقع شده و در 15 کیلومتری مشهد در غرب انتهای بلوار وکیل آباد قرار دارد. طبقه دارای سابقه‌های طولانی در تاریخ این شهر است و به عنوان یکی از مناطق دشت توس به نام ترغیذ در قرون اسلامی مطرح بوده است. همین‌طور در طول سده‌های اسلامی به صورت گذرگاه و تفرج‌گاه نیز به شمار می‌رفت. این مکان در امتداد دره بسیار با صفایی واقع شده و از نظر زمین‌شناسی از بخش‌های دشت، پای کوه و کوهستانی شکل گرفته است. طبقه دارای آب و هوای سرد و خشک با تابستان‌هایی خنک و مطبوع می‌باشد که به دلیل بالا بودن ارتفاع آن میزان بارندگی این منطقه نسبت به شهر مشهد بیشتر است. این منطقه ییلاقی به دلیل آب و هوای مطبوع همه روزه پذیرای زائرین، مسافران و مجاوران شهر مشهد است. پارک شهر طبقه از دیگر محدوده‌های در نظر گرفته توسط شهرداری است که به دلیل وجود نقاط مناسب محل مطلوبی برای استراحت خانواده‌ها در کنار طبیعت است. از مهمترین صنایع دستی منطقه علاوه بر بافته‌ها و ساخته‌های بومی، سب‌بافی است که به سبب توریستی بودن طبقه بازار این تولیدات از موقعیت مطلوبی برخوردار است. صنایع ظریف حصیر بافی، در میان گردشگرانی که به این منطقه از مشهد سفر می‌کنند جایگاه ویژه‌ای دارد. علاوه بر آن پرورش گل و گیاه نیز از مشاغل فعال طبقه است.

همچنین در دامنه شمالی رشته کوه‌های بینالود واقع در غرب و جنوب‌غربی شهرستان مشهد دره‌های باصفا و سرسبزی وجود دارد. دره‌های زیبای میان، دهبار و جعفرق در طبقه با باغ‌های میوه فراوان از جمله این دره‌های سرسبز می‌باشد. دره میان شامل روستاهای ازغد، میان علیا، میان سفلی و حصار که اراضی کشاورزی و باغات آن از آب رودخانه میان آبیاری می‌شود. دره دهبار شامل روستاهای دهبار و کلاته آهن بوده و زمین‌های آن را رودخانه دهبار سیراب می‌کند. دره جعفرق شامل روستاهای جعفرق، عنبران، طرقد و شهر طبقه است که از جریان رودخانه جعفرق بهره می‌برند همه روستاهای مذکور در فهرست گردشگاه‌های شهر مشهد قرار دارد و در تمامی ایام سال به ویژه در فصول بهار و تابستان جمعیت فراوانی از گردشگران و دوستداران محیط زیست را به سوی خود فرا می‌خواند.

ارمغان آفاق ایرانیان

تماس با ما :

05137237800

05137268701

09154067200

آدرس : مشهر - بلوار سازمان آب ، خیابان اسفندیانی ، نبش اسفندیانی ۳ پلاک ۲۰۱

WWW.ARMAGHANTRAVEL.COM